

INSTYTUT SPAWALNICTWA / INSTITUTE OF WELDING
Polskie Spawalnicze Centrum Doskonałości / The Polish Welding Centre of Excellence

dr inż. Jerzy Niagaj, prof. nzw.

Pełnomocnik ds. Energetyki Jądrowej

**Perspektywy udziału krajowego
przemysłu spawalniczego w
łańcuchu dostaw podczas
budowy pierwszej elektrowni
jądrowej w Polsce**

SCIENCE FOR INDUSTRY

Sosnowiec, 17.10.2018

Potencjalny reaktor jądrowy w Polsce

Źródło: Nuclear Power Plant Unit Olkiluoto 3, TVO, 2010.

ABWR

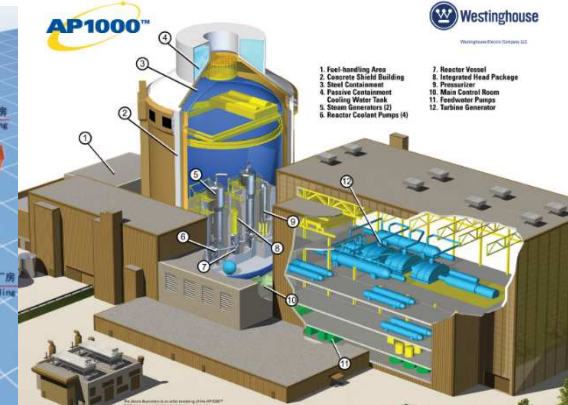
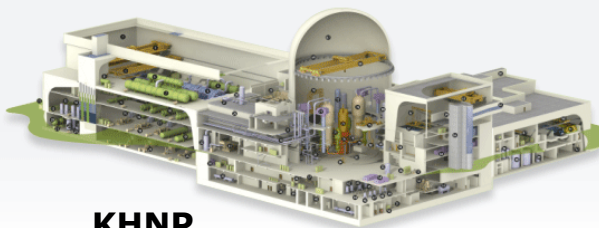

Źródło: <http://www.ecomagination.com/portfolio/ge-hitachi-advanced-reactor-technologies-abwreswr>

6

HPR1000

Advanced Power Reactor 1400

Źródło: http://www.ap1000.westinghousenuclear.com/ap1000_glance.html

Źródło: http://cyber.kepco.co.kr/kepco_new/nu_clear_es/sub2_1_2.html

Poziomy w łańcuchu dostaw podczas budowy elektrowni jądrowej

Główne urządzenia wyspy jądrowej/turbinowej

Inne urządzenia i układy ???

Moduły, podzespoły i części składowe !!!

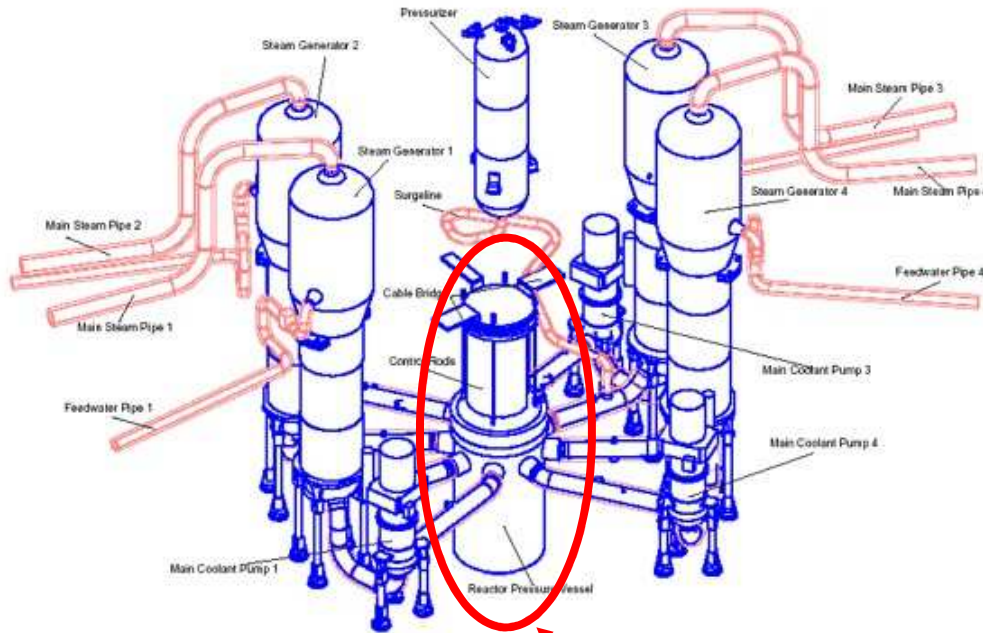

Materiały podstawowe / spawalnicze

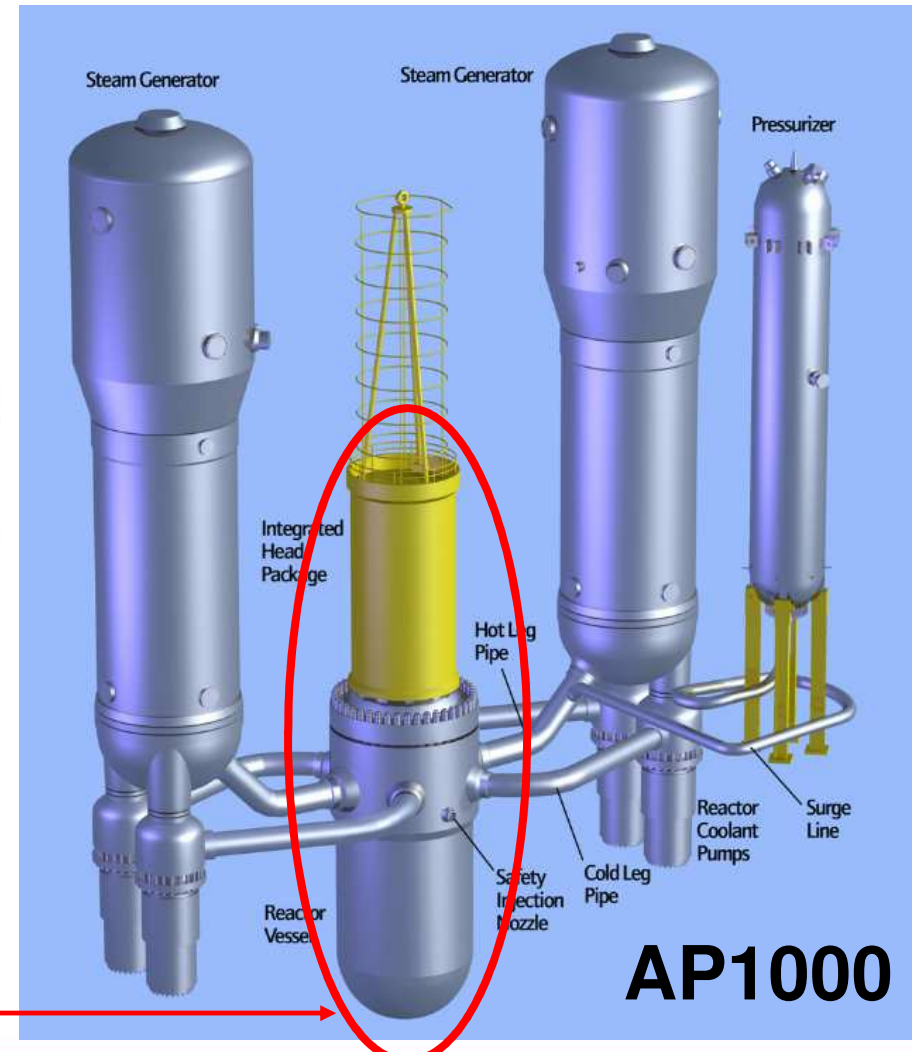

Urządzenia pierwszego obiegu

EPR™

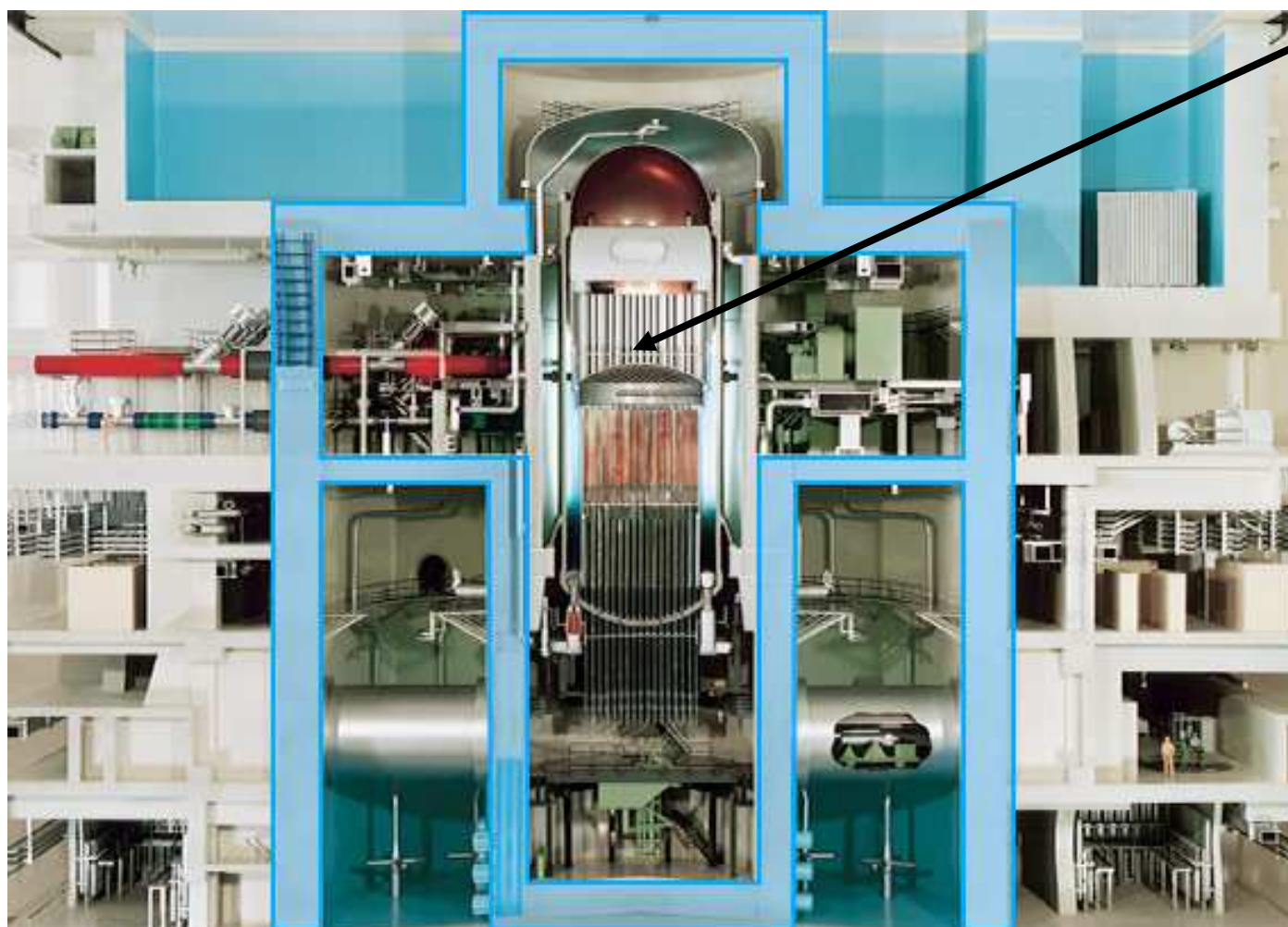

reaktor

AP1000

Główne zespoły reaktora ABWR

reaktor

źródło:
<http://www.hitachi-hgnek-abwr.co.uk/reactor-building.html>

Sesja: „Łańcuch dostawców konstrukcji spawanych i NDT podczas budowy elektrowni jądrowej w Polsce”, Sosnowiec, 17.10.2018r.

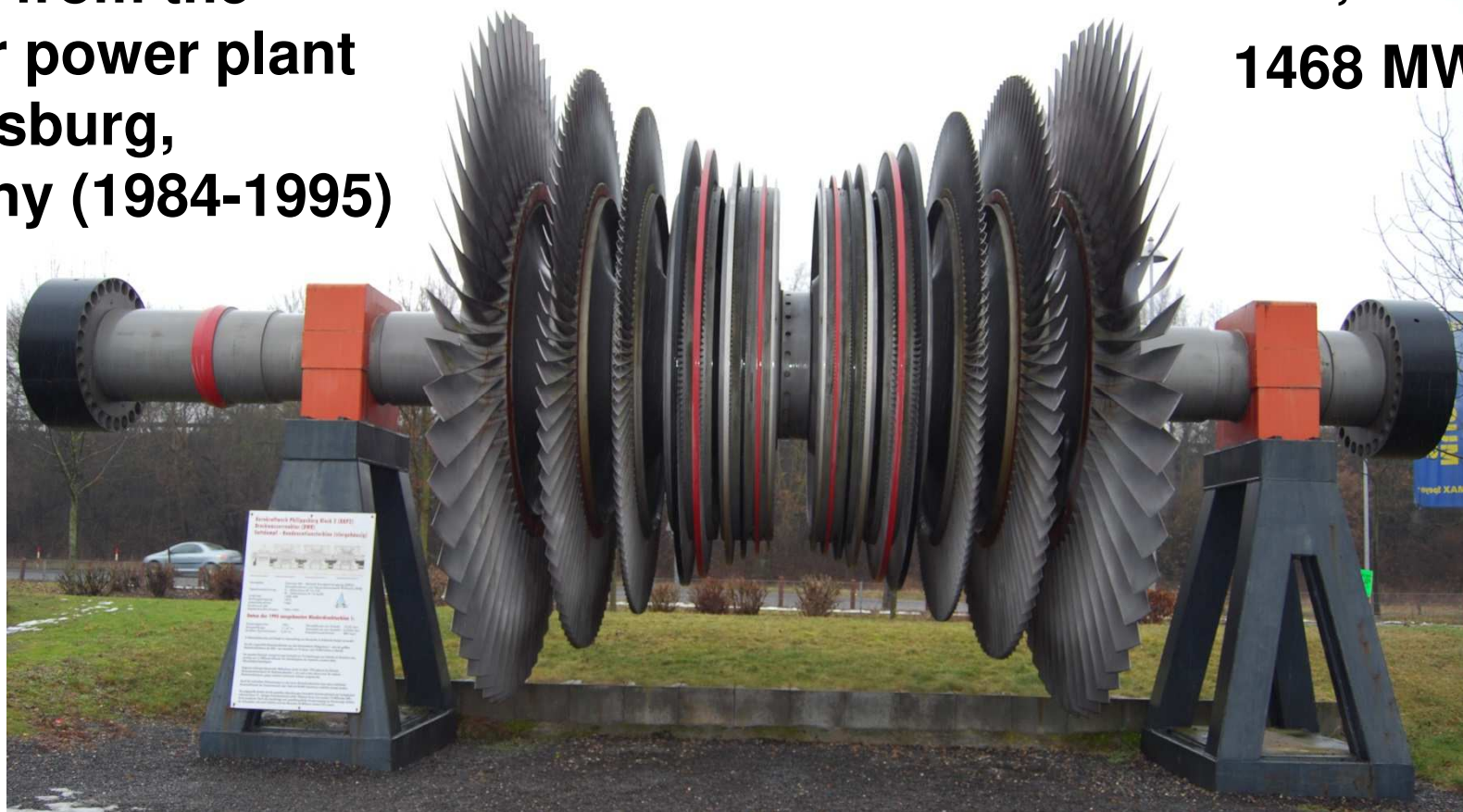

INSTYTUT SPAWALNICTWA / INSTITUTE OF WELDING
Polskie Spawalnictwo Centrum Doskonałości / The Polish Welding Centre of Excellence

Turbina

Low pressure steam turbine from the nuclear power plant Philippsburg, Germany (1984-1995)

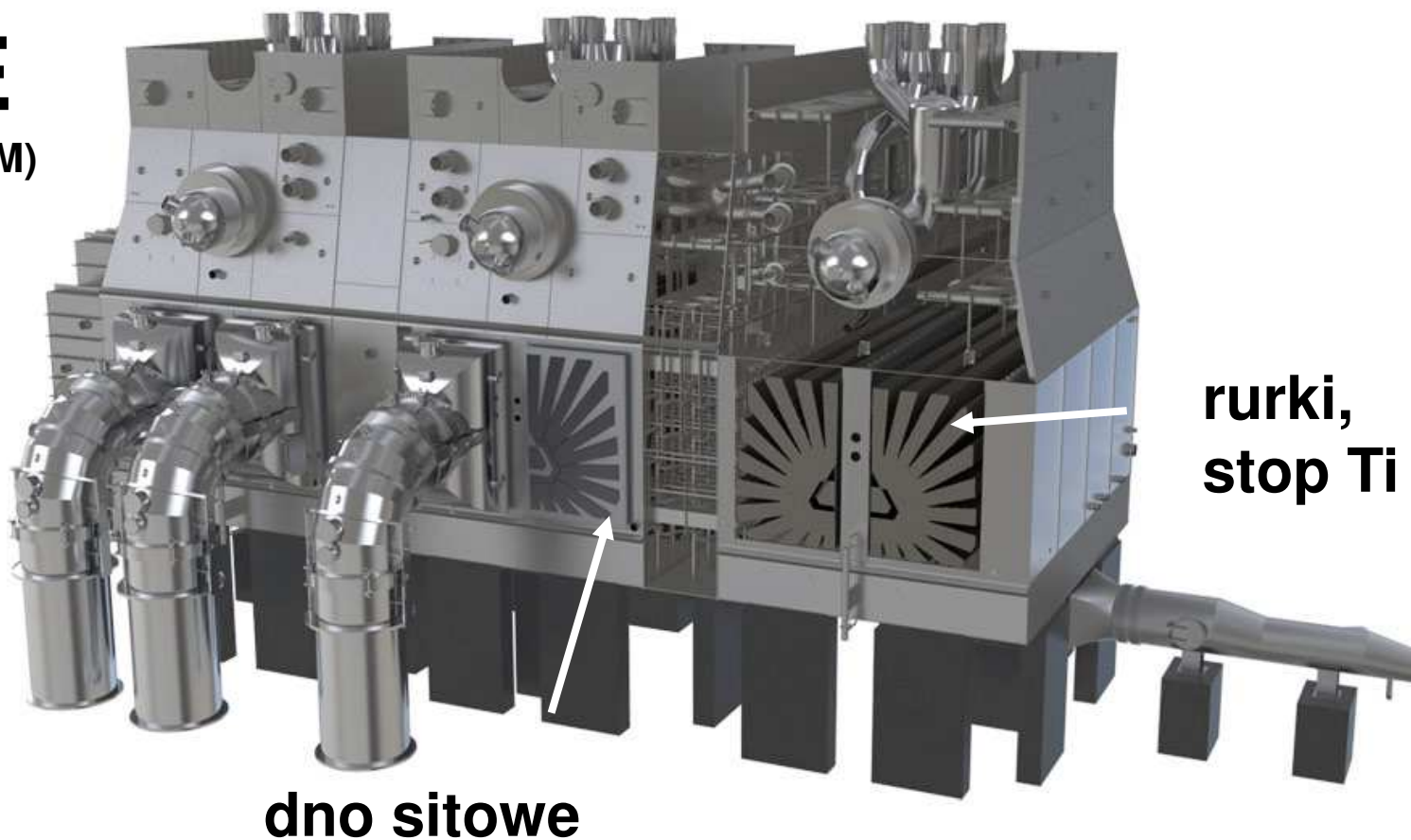
Waga – 190 t
Długość – 11,47 m
Max śr. 5,62 m
1468 MW

źródło: . http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ae/Turbine_Philippsburg.JPG

Skraplacz

GE
(ALSTOM)

dno sitowe

**rurki,
stop Ti**

źródło: <http://www.alstom.com/power/nuclear/heat-exchangers-for-nuclear-power-plants/condensers/>

Urządzenia, wyroby i podzespoły, które mogą zostać wykonane w Polsce

- ✓ Konstrukcja stalowa obudowy bezpieczeństwa
- ✓ Modułowe i wsporcze konstrukcje stalowe
- ✓ Orurowanie i wsporniki
- ✓ Zbiorniki ciśnieniowe (pomocnicze, średnie i małe)
- ✓ Baseny i otwarte zbiorniki o różnym przeznaczeniu
- ✓ Zawory i pompy w układach turbiny i pomocniczych
- ✓ Urządzenia i przewody HVAC
- ✓ Układy wyspy turbinowej
- ✓ Układy technologiczne dostawy wody, powietrza, oleju itd.

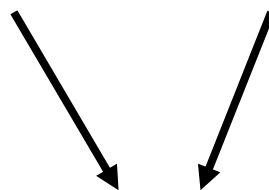

Przetargi na dostawę i/lub montaż urządzeń i układów

Typowy przetarg obejmuje zazwyczaj układ lub moduł.

Dwa najważniejsze przetargi to:

Wyspa jądrowa i Wyspa turbinowa

**Mniejsze układy i sub-moduły
Urządzenia**

Wyzwania stojące przed dostawcami technologii jądrowych

Obecnie jednym z największych wyzwań dla dostawców technologii jądrowych jest zmniejszenie kosztów budowy elektrowni, które jest realizowane poprzez:

- **zaprojektowanie i wytwarzanie urządzeń i podzespołów w „dużych” seriach**
- **modularyzacja budowy elektrowni jądrowych: moduły strukturalne, mechaniczne i inn.**
- **normalizacja: jednolite normy przede wszystkim w zakresie systemów zapewnienia jakości, ale także materiałów i wyrobów**
- **zaangażowanie lokalnych wykonawców**

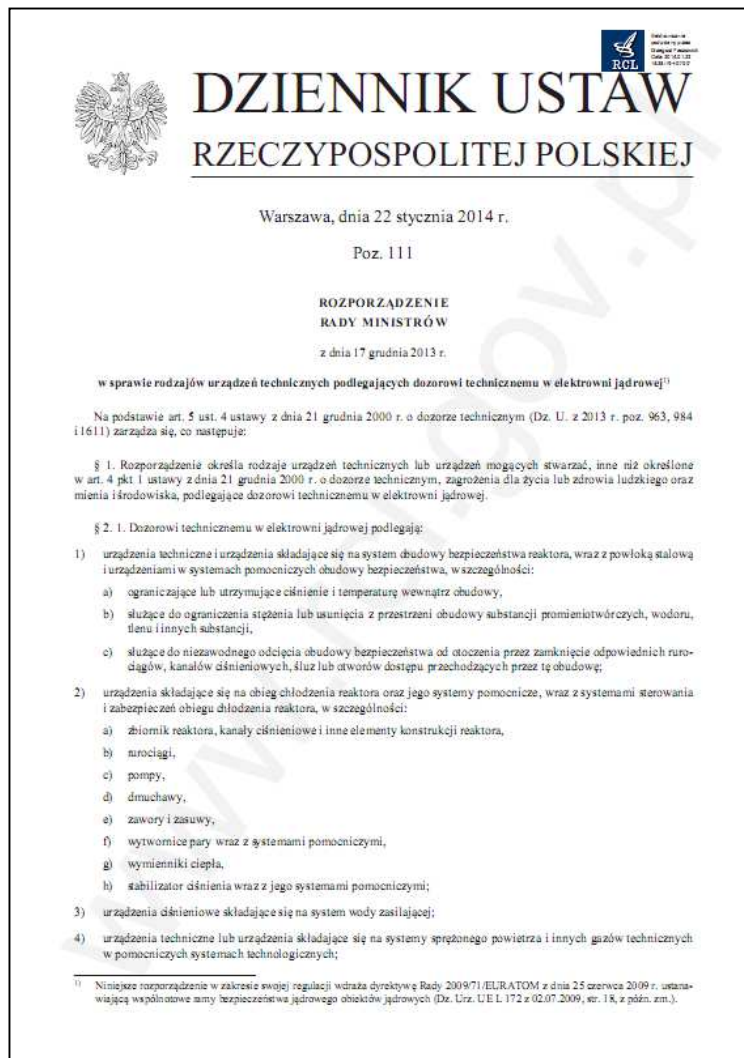
Warunki udziału firm krajowych w łańcuchu dostaw

- Posiadanie wyrobu/usługi spełniającej wymagania przepisów/kodów/norm jądrowych
- Posiadanie sprawdzonego/certyfikowanego systemu zapewnienia jakości w „jądrówce”
- Posiadanie odpowiedniego personelu spawalniczego i NDT
- Obecność na liście kwalifikowanych dostawców

Rozporządzenie RM z dnia 17 grudnia 2013r.

w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 111)

Na dwóch stronach zostały jedynie wymienione urządzenia techniczne składające się na obudowę bezpieczeństwa, obieg chłodzenia i systemy pomocnicze reaktora, system wody zasilającej, sprężonego powietrza, grzewcze, wentylacyjne i klimatyzacyjne (HVAC), urządzenia do przemieszczania urządzeń i paliwa itd.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 20 maj 2016r.

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 24 czerwca 2016 r.

Poz. 909

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU¹⁾

z dnia 20 maja 2016 r.

w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego dla urządzeń technicznych lub urządzeń podlegających dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej

Na podstawie art. 8 ust. 5a ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1125) zarządzam się, co następuje:

Rozdział I

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne dozoru technicznego w zakresie:

- 1) projektowania,
- 2) materiałów i elementów stosowanych do wytwarzania, naprawy lub modernizacji,
- 3) wytwarzania,
- 4) eksploatacji,
- 5) naprawy i modernizacji,
- 6) likwidacji

– dla urządzeń technicznych lub urządzeń, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym, podlegających dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej, zwanych dalej „urządzeniami EJ”.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) dokumenty odniesienia – akty prawne, dokumenty normalizacyjne, specyfikacje techniczne oraz procedury i instrukcje techniczne dotyczące bezpiecznego funkcjonowania urządzeń EJ,
- 2) obieg chłodzenia reaktora – system urządzeń i elementów ciśnieniowych połączonych bezpośrednio ze zbiornikiem ciśnieniowym reaktora lub z kanałami ciśnieniowymi reaktora wraz ze zbiornikiem ciśnieniowym reaktora lub kanałami ciśnieniowymi reaktora oraz odcinkami rurociągów przyłączonych systemów pomocniczych, o średnicy wewnętrznej nie mniejszej niż 25 mm, do drugiego zaworu odcinającego wyłącznik oraz z osprzętem zabezpieczającym, przeznaczony do odprowadzania ciepła z reaktora,

¹⁾ Minister Rozwoju kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju (Dz. U. poz. 1895).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 6 sierpnia 2015 r. pod numerem 2015/0467/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża dyrektywę UE 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (ujednoliczenie) (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego dla urządzeń technicznych lub urządzeń podlegających dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej
(Dz. U. z 2016 r., poz. 909)

Dotyczy projektowania, materiałów i elementów do wytwarzania, wytwarzania, eksploatacji, napraw i modernizacji oraz likwidacji.

Dopuszczalne kody jądrowe wg rozporządzenia

W Rozporządzeniu z dnia 20 maja 2016r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego dla urządzeń technicznych lub urządzeń podlegających dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej wskazuje się, że do urządzeń EJ należących do odpowiedniej klasy bezpieczeństwa stosuje się wymagania techniczne określone w dokumentach odniesienia mających zastosowanie do tych urządzeń, o ile przepisy rozporządzenia nie stanowią inaczej.

Brak wskazania kodu jądrowego

Najbardziej prawdopodobne kody

Porównując potencjalnych dostawców z dopuszczalnymi kodami można stwierdzić, że najbardziej prawdopodobnym kodem będzie jeden z :

AFCEN

RCC-M
RCC-CW
RCC-C
RSE-M

lub

ASME

Section III
+
Section II
Section V
Section IX
Section XI

Normy + Code Case: EN, ISO EN lub ANSI, ASTM, AWS, ASNT

Klasy bezpieczeństwa ciśnieniowych urządzeń i układów jądrowych

- ✓ **Class 1**
- ✓ **Class 2**
- ✓ **Class 3**
- ✓ **Urządzenia nie objęte ww. klasyfikacją**

Wymagania dotyczące systemów zapewnienia/zarządzania jakością

ASME NQA-1 - Quality Assurance Requirements for Nuclear Facility Applications (USA)

10 CFR 50, Appendix B - Quality Assurance Criteria for Nuclear Power Plants and Fuel Reprocessing Plants (NRC, USA)

ISO 19443 Quality management systems - Specific requirements for the application of ISO 9001 and IAEA GS-R requirements by organizations in the Supply Chain of the Nuclear Energy sector

NSQ-100 - Nuclear Safety and Quality Management System. Requirements (Francja)

w oparciu o:

IAEA GS-R-2 - Leadership and Management for Safety

ISO 9001 - Quality management systems -- Requirements

OHSAS 18001 - Occupational Health & Safety Assurance System

EN ISO 3834-2 - Quality requirements for fusion welding of metallic materials - Part 2: Comprehensive quality requirements

EN 1090-2 Execution of steel structures and aluminium structures - Technical requirements for steel structures

Personel spawalniczy oraz NDT

Wymagania przepisów i kodów „jądrowych”
bazują na wymaganiach norm
międzynarodowych w zakresie personelu
spawalniczego i NDT, które są również
stosowane podczas kształcenia i szkolenia
ww. personelu w Polsce.

Lista kwalifikowanych dostawców

INSTYTUT SPAWALNICTWA / INSTITUTE OF WELDING
Polskie Spawalnicze Centrum Doskonałości / The Polish Welding Centre of Excellence

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

THANK YOU FOR YOUR ATTENTION

Jerzy Niagaj, Assoc. Prof., PhD

Nuclear Engineering Chief Manager

e-mail: Jerzy.Niagaj@is.gliwice.pl

**Bł. Czesława 16-18
44-100 GLIWICE
POLAND**

Tel: +48-32-33-58-269

Fax: +48-32-33-58-302

<http://www.is.gliwice.pl>

SCIENCE FOR INDUSTRY